

Sociální kontrola

Sociální kontrola je především určitým sociálním procesem, při kterém se předávají lidem jisté standardy a vzorce chování.

Sociální kontrola

V nejobecnější rovině jde o **udržení řádu, pravidel a stability sociálního útvaru.**

Společnost působí na jedince a umožňuje mu na základě daných podmínek seberealizaci, pokud jedinec společnost respektuje.

Společnost působí na jedince represivně v případě, kdy jedinec společnost nerespektuje, snaží se ze společnosti vymanit.

Problematika kontroly odkazuje
k oblasti moci, neboť moc znamená
schopnost kontrolovat dění.

**Moc je předpoklad, prostředek i výsledek
sociální kontroly**

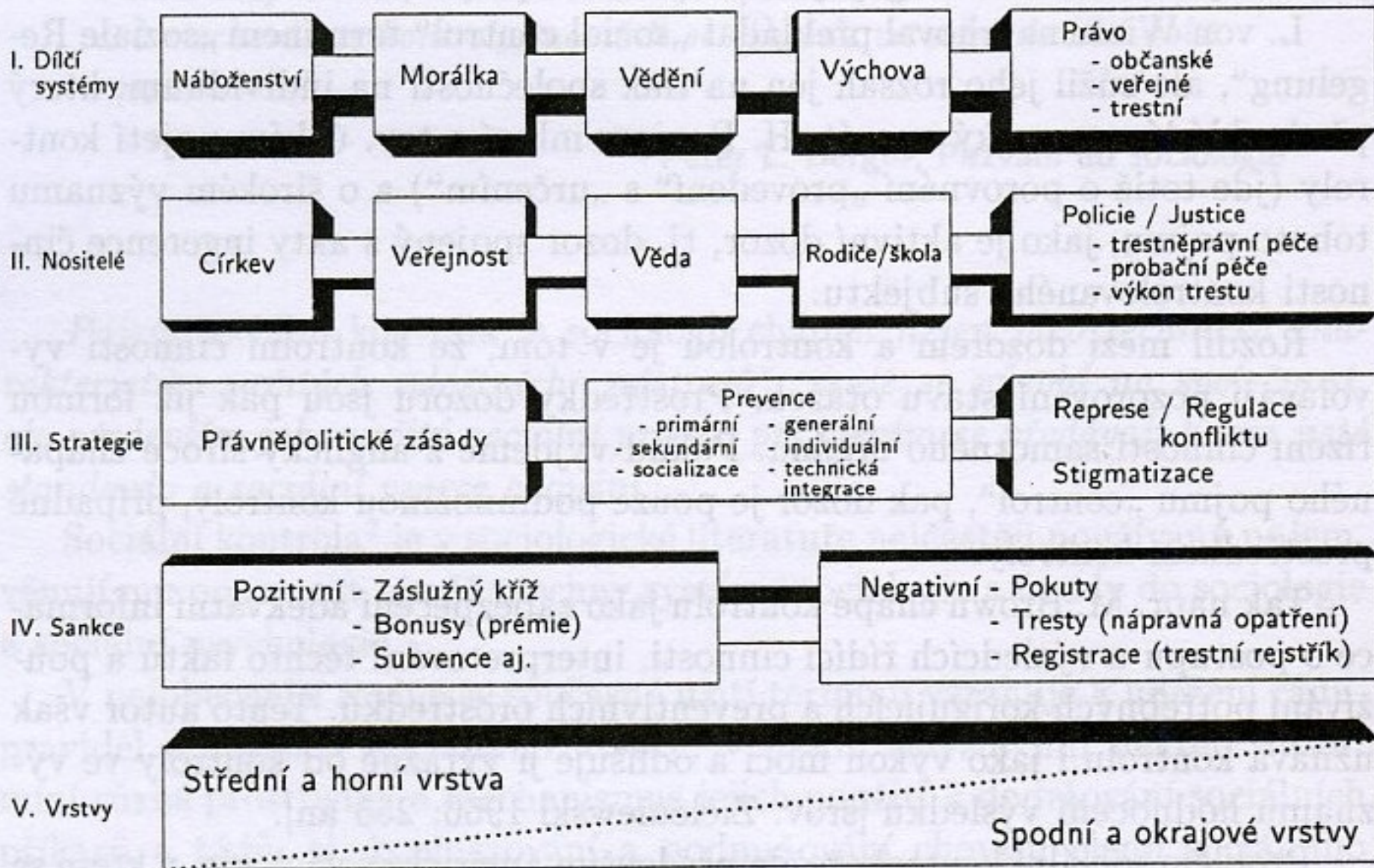
Socializace – univerzální prostředek sociální kontroly

Předpoklady socializace

Socializační proces není pouze pasivní přizpůsobení určitým danostem. Existuje jistá míra volnosti.

Socializace není pouhou transmisí minulosti, svou podstatou je zaměřena na budoucnost.

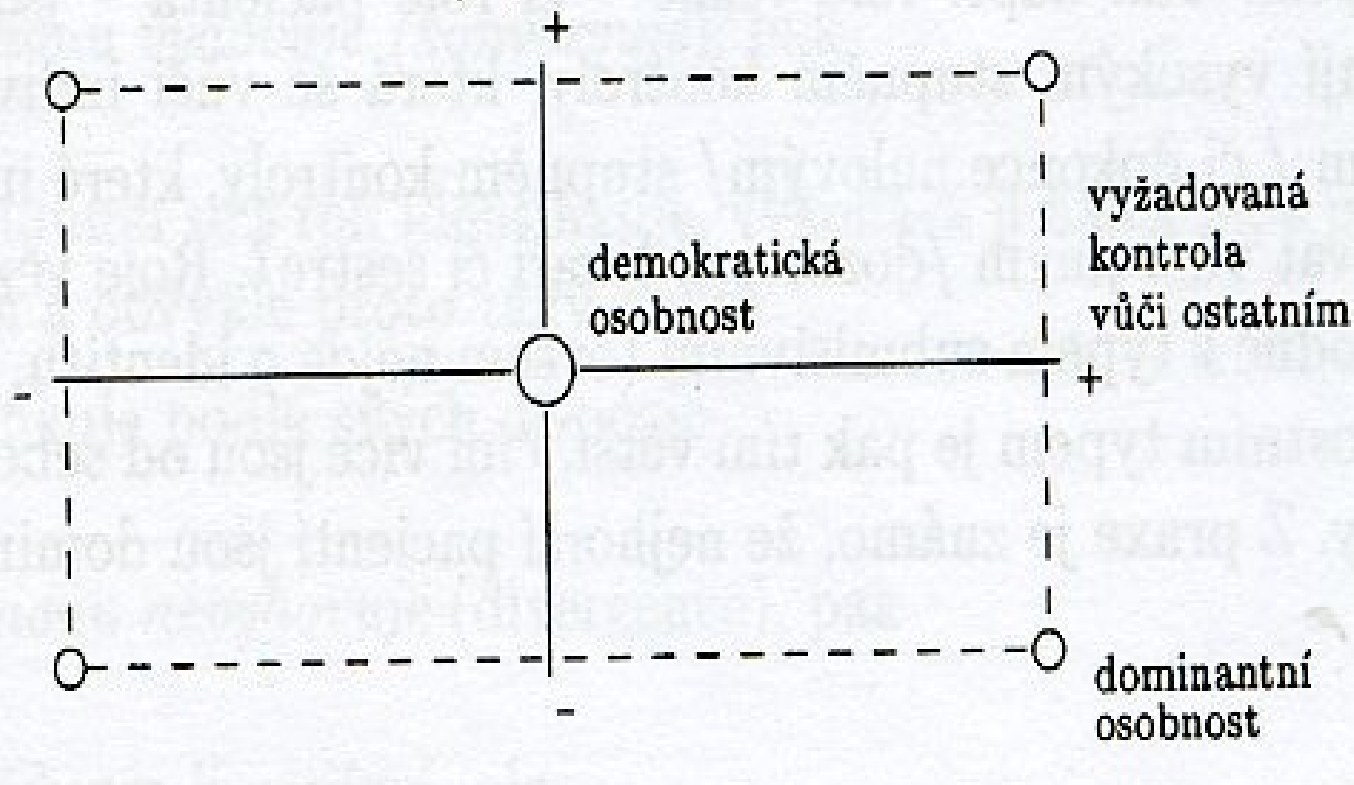
Osvojená kultura není homogenní celek. V socializačním procesu si lidé osvojují jen část, a to v přímé závislosti na své sociální příslušnosti.

submisivní
(podřizující se)
osobnost

kontrola vyžadovaná
od jiných k sobě

autoritářská
osobnost

demokratická
osobnost

vyžadovaná
kontrola
vůči ostatním

dominantní
osobnost

Pramen: Petrusek, M.: Úvod do obecné sociologie. Ostrava 1985. s. 257

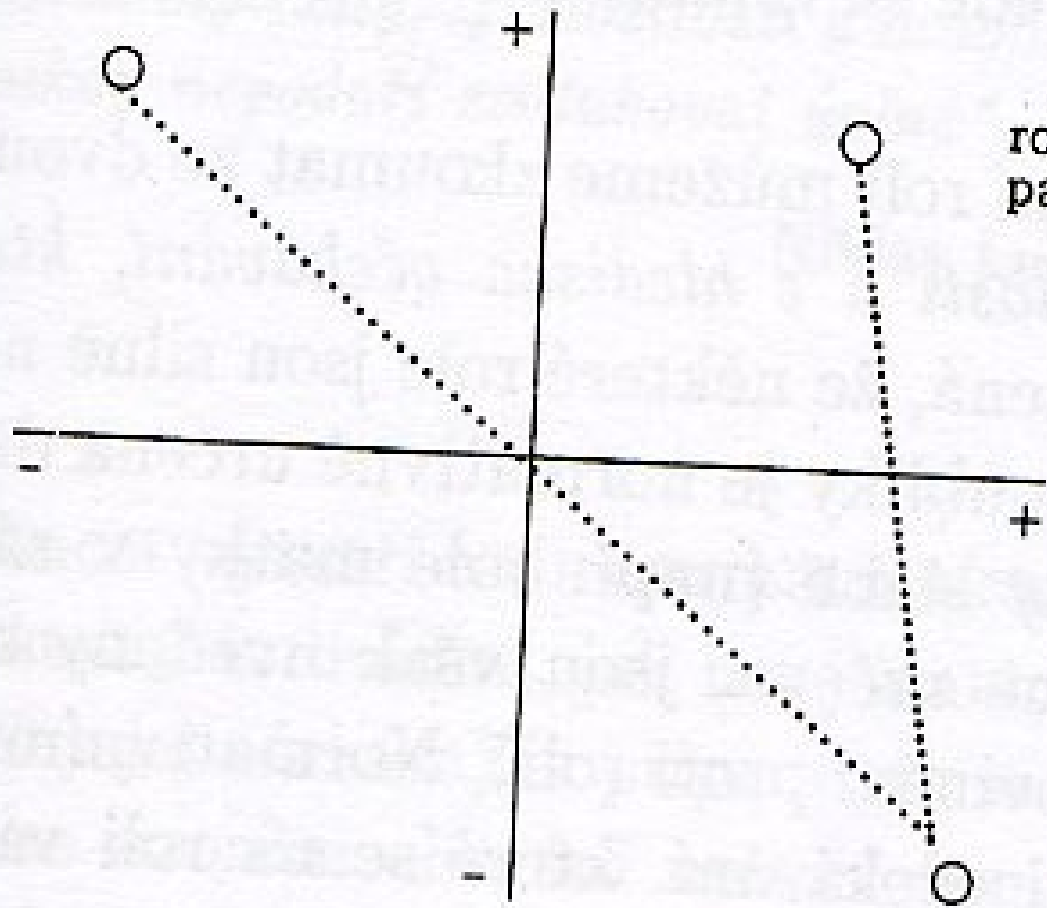
stupeň
kontrolovanosti
individua

role
vězně

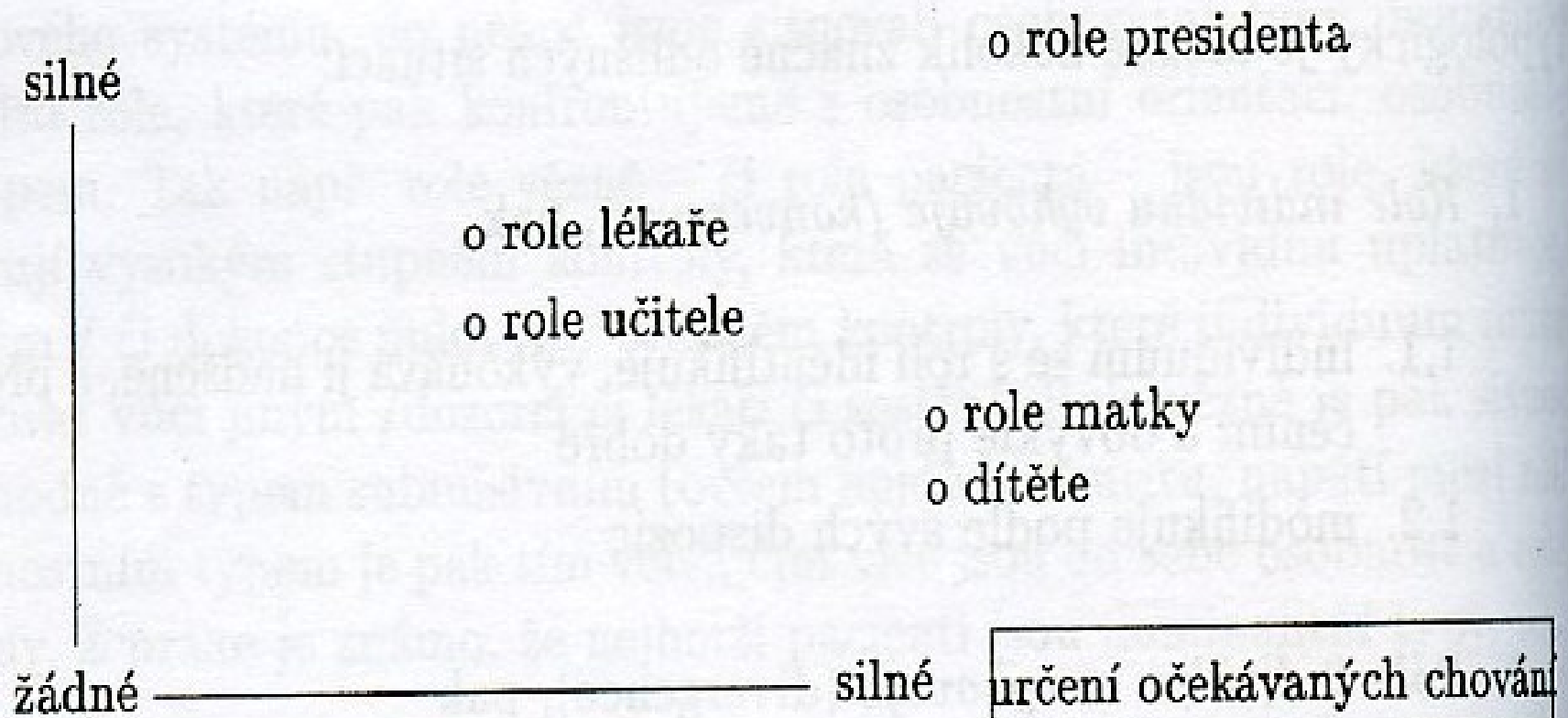
role
pacienta

stupeň možnosti
kontrolovat jiné

dominantní osobnost

normativní určení

Pramen: Petrušek, M. Úvod do obecné sociologie. Ostrava 1985.

Tradiční společnost

Moderní společnost

ZPŮSOB USPOŘÁDÁNÍ MOCI A SPRÁVY

Omezené zdroje tradiční moci => systematická kontrola celého území není možná, malý bezprostředný vliv, nejasné hranice

Mocenský rámec je vytvářen moderním národním státem, který je schopen kontrolovat každodenní život svých občanů, jasné hranice

TYP EKONOMIKY

Základní výrobní jednotkou je domácnost, nízká směna, hospodářská soběstačnost. Těžiště ekonomiky: zemědělství a řemeslná výroba.

Domácnost ztrácí své postavení univerzální a soběstačné jednotky sociální reprodukce. Její jednotlivé funkce přecházejí na vznikající formální organizace, které zajišťují chod celé společnosti. Těžiště ekonomiky: průmyslová výroba.

TYP SOCIÁLNÍ STRUKTURY

Stavovská struktura. Status (společenská pozice) je dán příslušností k jisté stavovské vrstvě.

Namísto stavů vystupují třídy. Status je dán postavením na trhu (vlastník kapitálu nebo vlastník pouhé pracovní síly).

ZPŮSOB VÝKLADU SVĚTA

Mytologická, náboženská podoba, cyklické chápání času, stálost myšlení - stálá a definitivní totožnost jedinců.

Převládá vědecký výklad světa, lineární chápání času, dynamičnost (pohyblivost) myšlení - např. častá změna povolání, bydliště apod.